

Sygn. akt III AUa 35/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2017 r. w Lublinie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie odpowiedzialności organu rentowego

na skutek apelacji J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 22 listopada 2016 r. sygn. akt VIII U 1195/14

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Krystyna Smaga

III AUa 35/17

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 20 maja 2014 roku odmówił J. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, ponieważ komisja lekarska nie orzekła niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł J. S., kwestionując jej zasadność. Domagał się zmiany poprzez ustalenie prawa do renty w związku z chorobą zawodową. Wskazywał na dolegliwości skórne

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił J. S. prawo do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia(...)do

dnia(...)oraz ustalili, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia rentowego w przepisany terminie.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją z dnia 18 kwietnia 1993 roku Państwowy Terenowy Inspektor Sanitarny w K. stwierdził u wnioskodawcy, zatrudnionego na stanowisku ślusarza-spawacza, monter, lutowacza chorobę zawodową wyprysk zawodowy. Wnioskodawca był uprawniony do renty inwalidzkiej 3 grupy inwalidów, następnie częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową w okresie od dnia 3 lipca 1993 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku

Wnioskodawca, po raz kolejny, wystąpił dnia 1 kwietnia 2014 roku z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16 maja 2014 roku, po stwierdzeniu u wnioskodawcy wyprysku kontaktowego z podrażnieniem olejem thiomersal i pastą lutowniczą, łojotokowego zapalenia skóry, łuszczycy plackowatej, odmrozin skóry rąk i twarzy z elementami trądziku różowatego uznała, że wymieniony jest całkowicie niezdolny do pracy, jednak niezdolność ta nie pozostaje w związku z chorobą zawodową.

J. S. w dalszym ciągu choruje na chorobę zawodową wyprysk zawodowy. Pomimo braku kontaktu ze środowiskiem zawodowym zmiany chorobowe stopniowo nasilają się szczególnie po kontakcie ze środkami przemysłowymi, chemią gospodarstwa domowego, a ostatnio z kosmetykami. Morfologia zmian chorobowych, ich lokalizacja, przewlekły i nawrotowy przebieg choroby, trudność w eliminacji alergenów ze środowiska zawodowego jak i życia codziennego, utrzymująca się nadwrażliwość pomimo 25 letniej przerwy w narażeniu zawodowym, znacznie ograniczają zdolność wykonywania pracy zawodowej przez wnioskodawcę. Konieczne jest stałe intensywne prowadzenie terapii, ewentualna immuno- i fototerapia, w okresie zaostrzeń konieczna obserwacja kliniczna. Z tych przyczyn wnioskodawca jest nadal od dnia(...)częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową do dnia(...).

Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych A. K. oraz M. N., które podzielił w całości, uznając, że opinie są w pełni logiczne i przekonująco uzasadnione z powołaniem argumentacji medycznej. Biegli odnieśli się do stanu zdrowia ubezpieczonego, podnosząc, że u wnioskodawcy występuje przewlekłe alergiczne kontaktowe zapalenie skóry pochodzenia zawodowego z tendencją do uogólnienia. Wskazali, że w obrębie skóry owłosionej głowy utrzymuje się znaczne nawarstwienia suchej łuski, obfite drobnopłatowe złuszczenie w okolicy zausznej, w obrębie twarzy niewielki rumień, znaczna suchość skóry, drobne grudki obrzękowe w obrębie skroni, znaczna suchość powiek. Podobnie na tułowiu występuje znaczna suchość skóry, ogniska rumieniowo- złuszczone oraz rozsiane i skupiające się grudki obrzękowe- na przedniej powierzchni barków, na powłokach brzusznych skupiające się grudki obrzękowe, grudki wysiękowe oraz grudki z nadżerką na szczycie tworzące rozległe nieregularne pasmowate ogniska. Na tylnej powierzchni tułowia wykwyty o powyższych cechach skupiają się nad stawami barkowymi i przykregosłupowo. Kończyny górne - zmiany chorobowe o charakterze rozsianych i skupiających się grudek obrzękowych i grudek nadżerkowych. Wykwity lokalizują się na bocznych powierzchniach ramion, przyśrodkowe i boczne powierzchnie przedramion, rozsiane przeczasy, wygładzone płytki paznokciowe. w obrębie rąk- skóra sucha, na grzbietach znacznie wzmożone rogowacenie, rumieniowo- złuszczone ogniska, znaczne rogowacenie bocznych krawędzi dłoni z drobnymi rozpadlinami, powierzchnia dłoniowa- skóra wygładzona nieco nacieczona z rogowaceniem na bocznych powierzchniach palców i niewielkimi rozpadlinami. Na kończynach dolnych suchość skóry z drobnopłatowym złuszczeniem, rozsiane ogniska rumieniowo- złuszczone oraz rozsiane drobne grudki obrzękowe, rozsiane przeczasy. Wykwitom towarzyszy uporczywy dokuczliwy świąd oraz okresowo uczucie pieczenia. Biegła M. N. ponadto zwróciła uwagę, że błędna jest kwalifikacja wyprysku jako „wyprysk z podrażnienia, ponieważ pacjent nie ma kontaktu z alergenami zawodowymi”, przez biegłych opiniujących z poprzednich zespołów oraz lekarzy orzeczników ZUS. Alergia kontaktowa utrzymuje się przez wiele lat, ma dużą skłonność do nawrotów, a zaostrzenia mogą pojawiać się przez wiele lat po zakończeniu ekspozycji zawodowej, gdyż alergeny, które występują w środowisku zawodowym, obecne mogą być także w środowisku życia codziennego. Reakcję alergii kontaktowej mogą wywołać zarówno poznane alergeny i substancje je zawierające, jak również ich ukryte źródła oraz reakcje krzyżowe pomiędzy alergenami. Istniejące zmiany

chorobowe są także wrotami wnikania kolejnych alergenów, co wraz z upływem czasu wiąże się z poszerzającym się wachlarzem substancji uczulających i poszerzających się obszarów reaktywnych.

Sąd Okręgowy zauważył, że przeprowadzone badanie wnioskodawcy w dniu 16 maja 2014 roku w okresie znacznej remisji oraz zamiana kwalifikacji wyprysku z alergicznego na z podrażnienia przez lekarza z Poradni (...) w (...) spółce z o.o. wpłynęła na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS w L. oraz na stanowisko biegłej sądowej I. J. oraz biegłych medycyny pracy. Z tych względów, a mianowicie oparcia się na wadliwej kwalifikacji schorzenia wnioskodawcy, bez analizy całokształtu dokumentacji medycznej Sąd odmówił dania wiary opiniom biegłych I. J. oraz A. S.

Sąd Okręgowy orzekł, że na podstawie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy wypadkowej ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 oraz art. 58 ustawy wypadkowej przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do ustalenia wysokości tych świadczeń, ich wypłaty oraz w innych sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS. Prawną zaś definicję niezdolności do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej. I tak niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej sprawności po przekwalifikowaniu, przy czym całkowita niezdolność do pracy jest tożsama z utratą zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowa niezdolność jest ustalana w przypadku utraty w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Określanie niezdolności do pracy oraz jego stopnia następuje przy uwzględnieniu czynników natury medycznych (stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji), i socjalnej (możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej, celowość przekwalifikowania zawodowego przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych), a konieczność uwzględnienia podanych czynników wynika wprost z treści przepisu art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że J. S. jest nadal po dniu 30 kwietnia 2014 roku nadal częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową. Z tego względu spełnia przesłanki do nabycia prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawcy prawo do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia(...)do dnia (...).

Powołując się na przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, że organ odwoławczy wydając orzeczenie w przedmiocie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości stwierdza odpowiedzialność organu rentowego w razie nie ustalenia prawa do świadczenia we wskazanym w przepisie terminie. W myśl art. 118 ust 1 tej ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawach świadczeń niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy przyjął, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do renty w przepisany terminie, bowiem na etapie postępowania przed organem rentowym nie dysponował on całą dokumentacją medyczną, którą ubezpieczony dołączył dopiero w trakcie procesu.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca J. S. zaskarżając wyrok w punkcie II w części nieustalenia odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wyrokowi zarzucał rażąca niesprawiedliwość z powodu preferencyjnego traktowania organu rentowego w toku procesu, czego efektem jest uznanie, że opóźnienie w przyznaniu oraz wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności, czemu przeczy zebrany materiał dowodowy w szczególności opinie biegłych, na których Sąd się oparł w swoim wyroku oraz podjęcie działań przez organ rentowy w wydaniu zaskarżonego wyroku dla grania na

czasie w niewypłaceniu mi świadczenia od ponad dwóch lat, co nie może być jednocześnie preferowane dla organu, aby wypłacił mi zaległe świadczenie bez odsetek za opóźnienie.

Wnosił o zmianę wyroku w tej części poprzez stwierdzenie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewydanie decyzji pozytywnej w maju 2014 roku o prawie do renty z tytułu choroby zawodowej na dalszy okres ewentualnie o jego uchylenie w tej części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przepisów prawa materialnego przez Sąd Okręgowy, ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku.

Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu choroby zawodowej wobec stwierdzenia przez komisję lekarską, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy z powodu następstw tej choroby. Po wniesieniu odwołania od tej decyzji Sąd Okręgowy w Lublinie przeprowadził postępowanie dowodowe z opinii biegłych sądowych lekarzy w celu ustalenia, czy wnioskodawca jest nadal niezdolny do pracy. Należy przypomnieć, że opinie biegłych I. J. i A. S. były zgodne ze stanowiskiem komisji lekarskiej, dopiero wywołanie kolejnych opinii poprzez powołanie nowych biegłych A. K. i M. N. pozwoliły na ustalenie, że jednak, mimo chwilowej remisji objawów chorobowych potwierdzonych w dokumentacji z leczenia wnioskodawcy z poradni dermatologicznej, jest on okresowo nadal niezdolny do pracy. Sąd Okręgowy podzielił te opinie, uznając je za podstawę rozstrzygnięcia.

Okoliczności powyższe jednoznacznie wskazują, że dopiero opinia drugiego zespołu biegłych sądowych wydana na podstawie pełnej dokumentacji z dotychczasowego leczenia i po przeprowadzeniu badania pozwoliła na ustalenie niezdolności wnioskodawcy do pracy. Co więcej, dopiero biegła M. N. zwróciła uwagę na fakt, że remisja objawów chorobowych była przejściowa i nie zachodziła podstawa do zmiany rozpoznania choroby i uznania, że jest to jedynie wyprysk podrażnieniowy, a nie alergiczny. Słusznie zatem Sąd Okręgowy uznał, że dopiero ten dowód umożliwił zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie odwołania wnioskodawcy.

Z okoliczności sprawy wynika, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za odmowę przyznania świadczenia, bowiem prawo do świadczenia zostało ustalone dopiero na mocy wyroku sądowego po przeprowadzeniu dodatkowego postępowania dowodowego, a przede wszystkim po przeprowadzeniu dokładnej analizy przebiegu choroby przez biegłą M. N...

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.